

Άσκηση 1

Κάνουμε εξάσκηση στα πρώτα 12 κεφαλαία γράμματα γράφοντας στη γραμμή το γράμμα όσες πιο πολλές φορές μπορούμε:

Α _____

Β _____

Γ _____

Δ _____

Ε _____

Ζ _____

Η _____

Θ _____

Ι _____

Κ _____

Λ _____

Μ _____

Κάνουμε το ίδιο με τα αντίστοιχα μικρά:

α _____

β _____

γ _____

δ _____

ε _____

ζ _____

η _____

θ _____

ι _____

κ _____

λ _____

μ _____

Πίνακας 2. Τα τελευταία 12 γράμματα

Νν	Ξξ	Οο	Ππ
Ρρ	Σσ	Ττ	Υυ
Φφ	Χχ	Ψψ	Ωω

Πίνακας 3. Τα 24 γράμματα μαζί

Αα	Ββ	Γγ	Δδ
Εε	Ζζ	Ηη	Θθ
Ιι	Κκ	Λλ	Μμ
Νν	Ξξ	Οο	Ππ
Ρρ	Σσ	Ττ	Υυ
Φφ	Χχ	Ψψ	Ωω

Άσκηση 2

Μαθαίνουμε να γράφουμε τα 12 τελευταία γράμματα, πρώτα τα κεφαλαία και μετά τα μικρά όπως ακριβώς στην άσκηση 1.

Ν _____

Ξ _____

Ο _____

Π _____

Ρ _____

Σ _____

Τ _____

Υ _____

Φ _____

Χ _____

Ψ _____

Ω _____

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

Άσκηση 3

Γράφουμε δίπλα από κάθε κεφαλαίο το αντίστοιχο μικρό και διαβάζουμε δυνατά το κάθε γράμμα.

Α _____

Β _____

Γ _____

Δ _____

Ε _____

Ζ _____

Η _____

Θ _____

Ι _____

Κ _____

Λ _____

Μ _____

Άσκηση 4

Κάνουμε το ίδιο για τα τελευταία 12 γράμματα.

Ν _____

Ξ _____

Ο _____

Π _____

Ρ _____

Σ _____

Τ _____

Υ _____

Φ _____

Χ _____

Ψ _____

Ω _____

Άσκηση 5

Κάνουμε ακριβώς το ίδιο με ολόκληρο το αλφάβητο.

A _____

N _____

B _____

Ξ _____

Γ _____

Ο _____

Δ _____

Π _____

Ε _____

Ρ _____

Ζ _____

Σ _____

Η _____

Τ _____

Θ _____

Υ _____

Ι _____

Φ _____

Κ _____

Χ _____

Λ _____

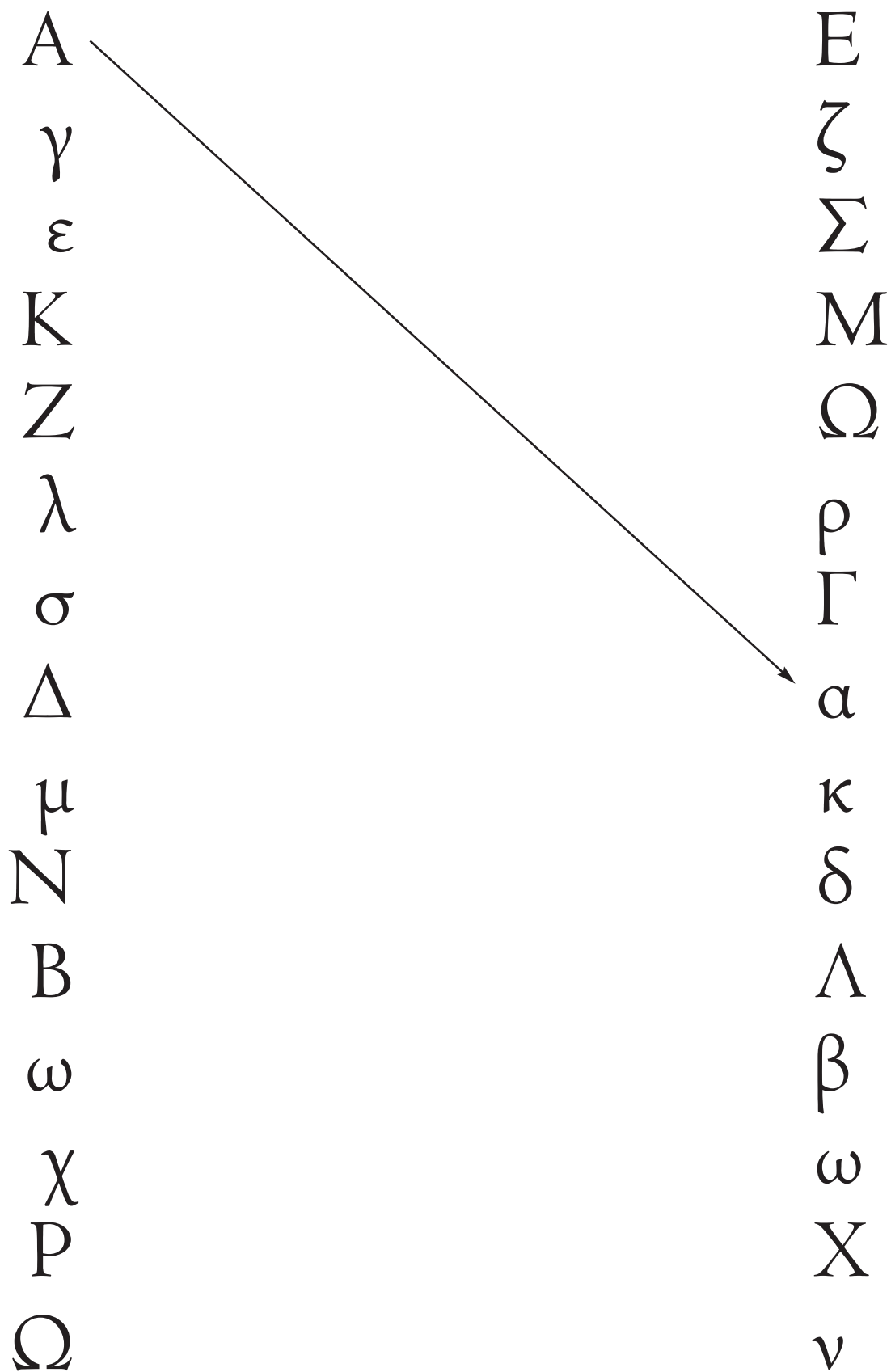
Ψ _____

Μ _____

Ω _____

Άσκηση 6

Κάνουμε την αντιστοίχιση των κεφαλαίων και των μικρών γραμμάτων, όπως στο παράδειγμα:

Άσκηση 7

Συμπληρώνουμε τα γράμματα που λείπουν.

Α _____

_____ β

Γ _____

Δ _____

_____ ε

Ζ _____

Η _____

Θ _____

_____ ι

Κ _____

Λ _____

_____ μ

_____ ν

Ξ _____

Ο _____

_____ π

_____ ρ

Σ _____

Τ _____

Υ _____

_____ φ

_____ χ

Ψ _____

_____ ω

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Όταν η λέξη τελειώνει σε "σ" τότε το "σ" γράφεται "ς" και λέγεται σίγμα τελικό. Καλό είναι σε ένα φύλλο χαρτί να εξασκηθούμε στη γραφή του συγκεκριμένου γράμματος όπως ακριβώς έγινε στις ασκήσεις 1 και 2 για τα υπόλοιπα γράμματα μιας και θα το συναντάμε πλέον κανονικά χωρίς να αναφερθούμε ξανά σε αυτό.

2. ΟΙ ΣΥΛΛΑΒΕΣ

Κάθε λέξη χωρίζεται σε μικρότερα τμήματα. Το καθένα από αυτά ονομάζεται συλλαβή. Σε αυτό το σημείο μαθαίνουμε τα σύμφωνα και τα φωνήεντα, διαδικασία που θα διευκολύνει τη συμπλήρωση των ασκήσεων με τις συλλαβές που ακολουθούν.

Οι φθόγγοι που μπορούν να σχηματίσουν μόνοι τους συλλαβή ονομάζονται **φωνήεντα**.
Οι φθόγγοι που δεν μπορούν να σχηματίσουν μόνοι τους συλλαβή λέγονται **σύμφωνα**.

Πίνακας 4. Τα 7 φωνήεντα

τα 7 φωνήεντα	Αα	Εε	Ηη
Ιι	Οο	Υυ	Ωω

Πίνακας 5. Τα 17 σύμφωνα

τα 17 σύμφωνα	Ββ	Γγ	Δδ
Ζζ	Θθ	Κκ	Λλ
Μμ	Νν	Ξξ	Ππ
Ρρ	Σσ	Ττ	Φφ
		Χχ	Ψψ

Άσκηση 8

Συμπληρώνουμε τον πίνακα με τις συλλαβές δίνοντας μεγάλη έμφαση στο πώς διαβάζεται η κάθε συλλαβή.

	α	ε	η	ι	ο	υ	ω
β							
γ							
δ							
ζ							
θ							
κ							
λ							
μ							
ν							
ξ							
π							
ρ							
σ							
τ							
φ							
χ							
ψ							

Άσκηση 9

Γράφουμε στο κουτί, κάτω και δίπλα από κάθε εικονίδιο, το πρώτο γράμμα από τη λέξη που απεικονίζεται. Στη συνέχεια σχηματίζουμε συλλαβές όπως στην προηγούμενη άσκηση.

2.1 ΤΑ ΔΙΨΗΦΑ

Δύο γράμματα μαζί που παριστάνουν ένα φθόγγο αποτελούν ένα **δίψηφο**.

Πίνακας 6. Τα δίψηφα φωνήεντα

τα δίψηφα φωνήεντα	ΟΥ	ΑΙ
ΕΙ	ΟΙ	ΥΙ

Πίνακας 7. Τα δίψηφα σύμφωνα

τα δίψηφα σύμφωνα	ΜΠ	ΝΤ
ΓΚ ΓΥ	ΤΣ	ΤΖ

Επιμένουμε στον ήχο που παράγουν τα δίψηφα και προσπαθούμε να γίνουν αντιληπτά ως ένας ήχος. Αξίζει να σταθούμε όσο πιο πολύ γίνεται στο να ξεχωρίσουμε τα ι, η, υ, ει, οι, όπως και τα ε και αι.

Άσκηση 10

Βρίσκουμε και υπογραμμίζουμε μέσα στις λέξεις τα παρακάτω: μπ, ντ, γκ, γγ, τσ, οι, αι, ου, ει.
δόντι ντουλάπι κάγκελο κατοικώ μπάλα τσάντα παπούτσι
και βοήθεια είμαι κοίτα οικογένεια εικόνα παιδί μπαμπάς
κουτάλι τοίχος δέντρο φεγγάρι τσιγάρο ποντίκι φούρνος
κορίτσι πλατεία μοιράζω

2.2 ΟΙ ΔΙΦΘΟΓΓΟΙ

Δύο φωνήεντα που προφέρονται με τέτοιο τρόπο ώστε να ακούγονται δύο φθόγγοι στο χρόνο της μιας συλλαβής αποτελούν έναν δίφθογγο.

ση
σι
όη
οί

κ.τ.λ.

Αλλά, φυσικά, και οι συνδυασμοί «αυ» και «ευ».

Για τους συνδυασμούς «αυ» και «ευ» δίνουμε μεγάλη έμφαση στον τρόπο με τον οποίο διαβάζονται, γιατί παρουσιάζονται ιδιαίτερες δυσκολίες.

Αυ (αβ και αφ)   Ευ (εβ και εφ)

Άσκηση 11

Βρίσκουμε και υπογραμμίζουμε μέσα στις λέξεις τους δίφθογγους και τα «αυ» και «ευ».

πουλιά   γυαλί   ποιος   ποιοι   κελαηδούσαν   αυγή   αυτοί   ευτυχία
δουλεύουν   αυλός   πεύκο   αυγό   ναύτης   υπεύθυνος

3. ΔΙΑΛΥΤΙΚΑ

Διαλυτικά βάζουμε, όταν διαβάζουμε ξεχωριστά τα δίψηφα φωνήεντα. Όταν όμως μπαίνει τόνος στο πρώτο γράμμα του δίψηφου, φεύγουν τα διαλυτικά.

κοροϊδεύω

πλάι

τρόλεϊ

ρολόι

χαϊδεύω

σσί

4. ΤΟΝΙΣΜΟΣ

Σε κάθε λέξη που έχει δύο ή περισσότερες συλλαβές, υπάρχει μία συλλαβή που προφέρεται πιο δυνατά από τις άλλες, δηλαδή τονίζεται.

Πάνω από το φωνήεν της συλλαβής που τονίζεται βάζουμε ένα σημάδι που λέγεται τόνος (').

Καμία λέξη δεν τονίζεται πιο πάνω από την προπαραλήγουσα και σε κάθε λέξη που κλίνεται ο τόνος δεν μένει πάντα στην ίδια συλλαβή.

Στο δίφθογγο φωνήεν, τονίζουμε πάντα το δεύτερο γράμμα.

Υπάρχουν πολλοί κανόνες τονισμού που δεν θα αναφερθούν, μιας και είναι καλύτερο οι μαθητές σε αυτή τη φάση να αντιληφθούν τους κανόνες και τις διάφορες περιπτώσεις καθαρά εμπειρικά.

Άσκηση 12

Ενώνουμε τα γράμματα, φτιάχνουμε τις συλλαβές και τις λέξεις και τις διαβάζουμε δυνατά, αφού πρώτα τονίσουμε τις λέξεις:

|| γ + α   →
|| λ + α   →
|| γα + λα   →

|| γ + α   →
|| τ + α   →
|| γα + τα   →

|| μ + ν   →
|| λ + ο   →
|| μν + λο   →

|| κ + ο   →
|| τ + α   →
|| κο + τα   →

|| κ + α   →
|| λ + α   →
|| κα + λα   →

|| $\beta + \iota \longrightarrow$
|| $\delta + \alpha \longrightarrow$
|| $\beta\iota + \delta\alpha \longrightarrow$

|| $\lambda + \varepsilon \longrightarrow$
|| $\mu + \omicron \longrightarrow$
|| $\nu + \iota \longrightarrow$
|| $\lambda\varepsilon + \mu\omicron + \nu\iota \longrightarrow$

|| $\nu + \varepsilon \longrightarrow$
|| $\rho + \omicron \longrightarrow$
|| $\nu\varepsilon + \rho\omicron \longrightarrow$

|| $\pi + \omicron \longrightarrow$
|| $\tau + \eta \longrightarrow$
|| $\rho + \iota \longrightarrow$
|| $\pi\omicron + \tau\eta + \rho\iota \longrightarrow$

|| $\tau + \upsilon \longrightarrow$
|| $\rho + \iota \longrightarrow$
|| $\tau\upsilon + \rho\iota \longrightarrow$

|| $\mu + \omega \longrightarrow$
|| $\rho + \omicron \longrightarrow$
|| $\mu\omega + \rho\omicron \longrightarrow$

|| $\mu + \varepsilon \longrightarrow$
|| $\rho + \alpha \longrightarrow$
|| $\mu\varepsilon + \rho\alpha \longrightarrow$

|| $\gamma + \omicron \longrightarrow$
|| $\mu + \alpha \longrightarrow$
|| $\gamma\omicron + \mu\alpha \longrightarrow$

τ + η →
λ + ε →
φ + ω →
ν + ο →
τη + λε + φω + νο →

π + ο →
δ + η →
λ + α →
τ + ο →
πο + δη + λα + το →

Άσκηση 13

Διαβάζουμε τις συλλαβές, τις ενώνουμε, φτιάχνουμε τις λέξεις και βάζουμε τόνους.

πα γω το _____

πα τα τα _____

ζω νη _____

τω ρα _____

μη τε ρα _____

κο τα _____

τη λε φω νο _____

πα ρα θυ ρο _____

μο λυ βι _____

λε ξη _____

πο δι _____

α μα ξι _____

πα πι _____

α λο γο _____

Άσκηση 14

Σχηματίζουμε με τις συλλαβές της πρώτης και της δεύτερης στήλης όσες λέξεις μπορούμε και βάζουμε τόνους.

γα	κα
φα	μα
ζα	τα
μα	ρο
νε	ρι
μη	δα
νη	λο
βι	σι
κε	ρι
βα	τι
πο	ρι
χε	δι
μα	ζο
νω	φη
νω	χι
ρε	μα
θε	μα
κυ	μα

Άσκηση 15

Συμπληρώνουμε το γράμμα που λείπει και βάζουμε τόνους.

μ__τερα	πιατ__
μ__λο	Πακιστ__ν
καρ__κλα	τζ__μι
ποτ__ρι	θ__λασσα
καλημ__ρα	αεροπλ__νο
τραπ__ζι	π__λη
κουτ__λι	φαν__ρι
πιρουν__	κερ__σι
τετρ__διο	τσ__ι
τραγουδ__	ποτ__μι
φαγητ__	βενζιν__δικο
κρεβ__τι	νοσ__κομειο
δρ__μος	π__ρτα
αμ__ξι	κοτ__πουλο
ρ__δα	ψ__ρι
ν__ρο	κ__ραβι
καναπ__ς	παρ__θυρο
μαξιλ__ρι	ποδ__λατο
τηλεορ__ση	κατσαρ__λα

Άσκηση 15

Βάζουμε τόνους και διαλυτικά (όπου χρειάζεται) στις παρακάτω λέξεις.

μολυβι

ρολοι

πιατο

πιρουνι

ζαχαρη

παγκος

φαναρι

μαιμου

μαμα

κοτα

παιδι

δεντρο

θαμνος

ψυγειο

μπλουζα

φορμα

τσαντα

παπουτσι

υπολογιστης

γαιδαρος

κλειδι

φαι

μηχανη

ανθρωπος

φιλη

καιρος

ποδι

κεφαλι

χερι

τηλεοραση

ποτηρι

νοσοκομειο

αυριο